

شیوه‌نامهٔ تنظیم و تألیف پایان‌نامه و رساله

ویرایش ۲، بهمن ۱۴۰۴

۱. ترتیب قرار گرفتن اجزای پایان نامه

موارد برشمرده شده در زیر، به ترتیب در پایان نامه / رساله قرار می گیرد.

صفحه بسم الله الرحمن الرحيم: عبارت بسم الله الرحمن الرحيم با اندازه مناسب در نخستین صفحه قرار می گیرد. **صفحه عنوان:** مطابق پیوست یک. صفحه عنوان به زبان انگلیسی در آخرین صفحه پایان نامه قرار می گیرد. در پیوست ۱ صفحه عنوان پایان نامه کارشناسی ارشد و رساله دکتری به صورت جداگانه قرار داده شده است که دانشجویان با توجه به مقطع تحصیلی خود از آن بهره می برند. بخش هایی که درون کרוشه قرار گرفته اند را باید با اطلاعات خواسته شده تعویض کرد و کروشه ها را باید برداشت.

صفحه اظهارنامه اصالت: مطابق پیوست ۲ پس از صفحه عنوان قرار می گیرد. **چکیده فارسی و واژگان کلیدی:** شامل بیان مسئله تحقیق؛ اهداف، پرسش ها یا فرضیه ها؛ روش یا روش های گردآوری و تحلیل و تفسیر؛ و خلاصه ای از یافته ها و نتایج حاصل شده است که حداکثر در ۳۰۰ کلمه تدوین می شود. چکیده فاقد هر گونه تصویر، شکل، منبع، و فرمول است. پس از چکیده، واژگان کلیدی تحقیق (بین ۳ تا ۷ واژه) درج می شود. **پیشگفتار (اختیاری):** شامل هدف، مختصری از سوابق و زمینه تحقیق، دشواری های تحقیق، و گستره کلی آن و همچنین سپاس گذاری از افراد یا مؤسسات و نهادهایی که پژوهشگر مرهون راهنمایی و یاری آنان است. چنانچه پایان نامه / رساله پیشگفتار نداشته باشد، پژوهشگر می تواند آن را صرفاً به تقدیم و سپاس گذاری اختصاص دهد.

فهرست مطالب: شامل عنوان بخش ها (در صورت وجود) و فصل ها و زیرفصل ها، پیوست ها، و عنوان کتاب نامه / فهرست منابع و مآخذ با ذکر شماره صفحه است. معمولاً پایان نامه های کارشناسی ارشد از چند فصل تشکیل می شود و رساله های دکتری شامل چند بخش و هر بخش شامل چند فصل است. نرم افزارهای نشر رومیزی از قبیل مایکروسافت ورد، چنانچه از ویژگی های پیشرفته آنها استفاده شود، می توانند فهرست مطالب را به صورت خودکار ایجاد و به روزرسانی کنند. **فهرست جدول ها:** در این فهرست شماره جدول ها، عنوان جدول ها، و شماره صفحه ای که جدول در آن درج شده است، ذکر می شود. نرم افزارهای نشر رومیزی از قبیل مایکروسافت ورد، چنانچه از ویژگی های پیشرفته آنها استفاده شود، می توانند فهرست جدول ها را به صورت خودکار ایجاد و به روزرسانی کنند.

فهرست شکل ها: شامل شماره و شرح کلیه تصویرها، نمودارها، و نقشه ها، با ذکر شماره صفحه. نرم افزارهای نشر رومیزی از قبیل مایکروسافت ورد، چنانچه از ویژگی های پیشرفته آنها استفاده شود، می توانند فهرست شکل ها را به صورت خودکار ایجاد و به روزرسانی کنند.

فهرست علائم و اختصارات: (در صورت ضرورت)

متن پایان نامه / رساله: متن پایان نامه / رساله شامل بخش ها (در صورت وجود) و فصل های پژوهش است. تعداد صفحه های پایان نامه های کارشناسی ارشد و رساله های دکتری نباید به ترتیب از ۱۵۰ و ۲۰۰ صفحه تجاوز کند. هر پایان نامه / رساله می تواند تا ۵۰ صفحه ضمیمه داشته باشد.

معمولاً تنظیم فصل ها بر اساس گستره زمانی و دوره های تاریخی، تقسیمات موضوعی و مضمونی، یا ترکیبی از هر دو صورت می گیرد. فصل اول به کلیات یا طرح تحقیق اختصاص دارد. این فصل با ساختار پیشنهاد تنظیم می شود ولی با لحن متفاوتی که ناظر بر پایان پژوهش است و به صورت تفصیلی ارائه می گردد و باید شامل مواردی چون بیان مسئله، اهداف و ضرورت تحقیق،

چارچوب نظری، پرسش‌ها یا فرضیه‌ها، پیشینه تحقیق، و روش تحقیق باشد. سایر فصل‌ها به بیان یافته‌ها و تجزیه و تحلیل‌های انجام شده اختصاص دارند.

نتیجه‌گیری فصل مهمی از تحقیق است. در اینجا، شرح فصول و یافته‌های مهمی که از آنها حاصل شده به صورت خلاصه عرضه و و نتایج به دست آمده عرضه می‌شود. محقق می‌تواند مسائلی را که بی‌جواب مانده‌اند و به پژوهش‌های بعدی نیاز دارند فهرست و راه‌حل‌های به دست آمده را گزارش کند.

کتاب‌نامه / فهرست منابع و مآخذ: در دو بخش فارسی و لاتین بر اساس یکی از شیوه‌های علمی تهیه می‌شود. منابع و مآخذ فارسی و لاتین باید به ترتیب الفبایی تنظیم شود.

پیوست‌ها: سندها، گزارش‌ها، نقشه‌ها، تصویرها، جدول‌ها و یا توضیحاتی که در متن پایان‌نامه نگنجد، به عنوان پیوست پس از متن قرار می‌گیرد. هر پیوستی باید از پیوست‌های دیگر متمایز باشد و عنوان آن در فهرست مطالب ذکر شود.

نمایه (اختیاری): نمایه اشخاص، مکان‌ها، و مفهوم‌ها با ذکر شماره صفحه.

چکیده انگلیسی: مطابق با آنچه درباره چکیده فارسی ذکر شد در ۳۰۰ کلمه تدوین می‌شود.

صفحه عنوان به زبان انگلیسی: بر اساس پیوست شماره ۱.

۲. شیوه نگارش، حروف‌نگاری، و صفحه‌بندی

۲-۱. شیوه نگارش و استناد

نگارش پایان‌نامه / رساله باید مطابق منابع معتبر انتشار یافته در این زمینه (انتشارات مرکز نشر دانشگاهی، فرهنگستان زبان و ادب فارسی، دانشگاه تهران، ایرانداک، و ...) باشد.

ضرورت دارد تمامی منابع و مآخذ به کار رفته به صورت مستند و امانت‌دارانه در متن معرفی و به آنها استناد شود. شیوه استناد به منابع، با توجه به نظر استاد راهنما و شیوه‌نامه انتخابی، به یکی از روش‌های پذیرفته شده در مجامع علمی (شیکاگو، APA، MLA، یا هاروارد) باشد. مؤسسه استنادی و پایش علم و فناوری جهان اسلام (ISC) وابسته به وزارت عتف نمونه‌های این نظام‌های استنادی را تهیه و منتشر کرده است.

۲-۲. قطع پایان‌نامه / رساله

متن رساله باید در قطع آ۴ (۲۹/۷ × ۲۱ سم) تهیه شود. استفاده از قطع بزرگ‌تر برای قراردادن نقشه، نمودار، و جدول‌های بزرگ، در صورت ضرورت در پاره‌ای صفحه‌ها مجاز است.

۲-۳. قلم حروف‌نگاری

عنوان‌های اصلی، فرعی، متن و پانوشت‌ها با قلم در اندازه‌های متفاوت تایپ می‌شود. نوع قلم متن باید یکی از قلم‌های نسخ فارسی رایج (لتوس، میترا، نازنین، زر، ...) در اندازه مناسب باشد (مثلاً لتوس در اندازه ۱۳ که در این متن به کار رفته است). بر اساس اندازه قلم اصلی متن، اندازه عنوان‌های اصلی و فرعی، نقل قول‌ها، پانوشت‌ها و پی‌نوشت‌ها، چکیده، و فهرست منابع و مآخذ انتخاب می‌شود.

از آنجاکه نسخه‌های گوناگونی از قلم‌های نسخ فارسی وجود دارد که همه قابلیت‌های یکسانی ندارند، توصیه می‌شود برای استفاده از حداکثر قابلیت نویسه‌های فارسی، قلم‌های استاندارد فارسی که با پیشوند IR نامیده شده‌اند را به کار گیرید (مانند IR-Lotus).

۴-۲. فاصله‌گذاری و حاشیه‌ها

فاصله میان سطرها در تمامی صفحه‌ها برابر با ۱ سم است. در نرم‌افزارهای نشر رومیزی مانند مایکروسافت ورد، می‌توانید فاصله سطرها را روی حالت خودکار با ضریب ۱ قرار دهید. حاشیه‌های سمت راست و بالا برابر با ۳/۵ سم و حاشیه سمت چپ و پایین برابر ۲/۵ سم باشد (مطابق همین فایل). شکل‌ها به گونه‌ای تنظیم شود که این فاصله حفظ گردد. در موارد خاص، با استفاده از قطع بزرگ‌تر (مثلاً ۳) حاشیه‌های مذکور رعایت می‌گردد.

۵-۲. شماره‌گذاری صفحه‌ها، فصل‌ها، و زیرفصل‌ها

کلیه صفحه‌های پایان‌نامه / رساله از ۱ الی آخر شماره‌گذاری می‌شود. درج شماره صفحه در صفحه‌های بسم‌الله، عنوان، و پیشگفتار ضرورت ندارد. شماره صفحه در پایین و وسط صفحه قرار می‌گیرد و فاصله آن از لبه پایین صفحه در حدود ۱/۵ سم است.

شماره‌گذاری فصل‌ها و زیرفصل‌ها، از راست به چپ انجام می‌شود:

۱. فصل ۱

۱-۱. زیرفصل ۱ از فصل ۱

۱-۲. زیرفصل ۲ از فصل ۱

۱-۲-۱. ...

۱-۲-۲. ...

۶-۲. جدول‌ها و شکل‌ها

تمامی شکل‌ها (تصویرها، نمودارها، نقشه‌ها) و جدول‌ها باید با کیفیت مناسب تهیه شود، به گونه‌ای که از وضوح کافی برخوردار باشد. تصویرها، نمودارها، و نقشه‌ها با لفظ شکل نامیده می‌شوند. تمامی شکل‌ها و جدول‌ها به‌طور مستقل از ابتدا تا انتها شماره‌گذاری شوند. عنوان جدول‌ها در بالا و عنوان شکل‌ها در زیر آنها ذکر می‌گردد. چنانچه خود پژوهشگر شکل یا جدول را تهیه نکرده باشد، باید مأخذ آنها را در شرح شکل و جدول ذکر کند.

۷-۲. پانویس و پی‌نوشت

در صورتی که یک عبارت یا واژه نیاز به توضیح داشته باشد، آن توضیح را می‌توان به‌صورت پانویس در همان صفحه ذکر کرد. در این صورت عبارت یا واژه توسط شماره‌ای که به‌صورت کوچک در بالا و سمت چپ آن قرار می‌گیرد (تک)، مشخص می‌شود. نرم‌افزارهای نشر رومیزی معمولاً قابلیت ایجاد پانویس و پی‌نوشت به‌صورت خودکار دارند.

پانویشت معمولاً نباید از سه سطر بیشتر باشد و چنانچه محتوای آن بیش از این مقدار باشد، می‌تواند به پی‌نوشت در پایان فصل انتقال یابد. نام‌های غیرفارسی در متن به زبان فارسی نگاشته می‌شود و صورت لاتین آن در پانویشت می‌آید. قلم پانویشت باید از قلم متن اصلی کوچک‌تر باشد.

۲-۸. ذکر اعداد در متن

در مورد اعداد صحیحی که در داخل متن نوشته می‌شود (غیر از جدول‌ها و شکل‌ها) هر گاه کم‌تر از ۱۰ باشد آن عدد با حروف نوشته می‌شود (مثل پنج، هفت و ...) و هر گاه عدد بزرگ‌تر از ۱۰ باشد به صورت عدد نوشته می‌شود مثل ۱۸ و ۵۹. برای مشخص کردن اعداد اعشاری از علامت (/) استفاده می‌شود (مثل ۱۹/۷). اعدادی که به صورت درصد بیان می‌شوند را با علامت % مشخص می‌کنند (مثل ۸۲٪).

۲-۹. واحدها

واحدها باید با استاندارد SI بیان شوند. چنانچه استفاده از واحدهای دیگر لازم باشد، لازم است معادل آن در پرانتز درج گردد.

۳. شیوه و مراحل ارائه پایان‌نامه / رساله

۳-۱. نمره پایان‌نامه / رساله

نمره کیفی پایان‌نامه و رساله به صورت درجه (عالی، خیلی خوب، خوب، متوسط، غیرقابل پذیرش) و مقدار عددی آن از ۲۰ تعیین می‌شود. مطابق مصوبه شورای تحصیلات تکمیلی مورخ ۱۳۹۳/۱۰/۲۲ تا ۲ نمره برای مقاله مستخرج از پایان‌نامه به نمره پایان‌نامه دوره کارشناسی ارشد به صورت تشویقی اختصاص می‌یابد که میزان آن بر اساس آیین‌نامه‌های مربوط وزارت عتف و معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی تعیین می‌شود. زمان‌بندی و روند انجام کار مطابق دستورالعمل‌های وزارت عتف و آیین‌نامه‌های داخلی دانشگاه هنر ایران است. توجه به موارد زیر ضرورت دارد:

- مقالات باید با ذکر «مستخرج از پایان‌نامه» و با نام استاد/ان راهنما و مشاور، دانشجو، و دانشگاه هنر ایران ارائه شود.
- به مقالاتی که قبل از تصویب موضوع پایان‌نامه، چاپ شده یا مجوز چاپ گرفته باشند امتیازی تعلق نمی‌گیرد.
- ضرورت دارد مستندات تأیید مقاله و اصل مقاله به همراه صورتجلسه قضاوت برای طی مراحل تأیید نمره مقاله و امور فارغ‌التحصیلی دانشجو ضمیمه گردد. برای این کار کاربرگ ویژه‌ای تنظیم شده که در وبگاه معاونت آموزشی در دسترس است.
- تشخیص و تطبیق نمره مقاله و تأیید آن بر عهده شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه است.
- در مورد مقالات ارائه شده در نشریات ISI، ارائه مستندات روند داوری مقالات در نشریات همراه گواهی پذیرش و شماره ISSN ثبت شده در وبگاه Thomson Reuters جهت بررسی الزامی است.
- ملاک نشریات معتبر، آخرین فهرست مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است.

پس از برگزاری جلسه قضاوت، دانشجو حداکثر سه ماه فرصت دارد که اشکالات جزئی مطرح شده از طرف هیئت داوران را زیر نظر استاد راهنما برطرف و پایان نامه / رساله خود را به گروه تحویل نماید.

در صورتی که پایان نامه / رساله با اشکالات عمده همراه باشد و پذیرفته نشود، مطابق آیین نامه آموزشی وزارت عتف لازم است دانشجو زیر نظر استاد راهنما اقدام به تصحیح و دفاع مجدد نماید. دانشجو در صورتی مجاز به دفاع مجدد است که معجز قانونی ادامه سنوات آموزشی را دریافت کند.

۲-۳. تحویل پایان نامه / رساله پس از برگزاری جلسه قضاوت

پس از برگزاری جلسه قضاوت و انجام اصلاحات لازم مطابق نظر هیئت داوران و استاد راهنما، نسخه نهایی برای تحویل آماده می شود. دانشجو موظف است نسخه های پایان نامه / رساله خود را در لوح فشرده به صورت کامل و با کلیه اسناد و مدارک پیوست به استاد/ان راهنما، استاد مشاور، دانشکده، و کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد دانشگاه تحویل دهد. لوح فشرده باید شامل کلیه فایل های اصلی و خروجی PDF آنها باشد. دانشکده ها می توانند یک نسخه از پایان نامه / رساله دانشجو را برای مقاصد آموزشی و نگهداری در آرشیو به صورت چاپی از وی تحویل بگیرند.

۳-۳. شرایط و مراحل تحویل لوح فشرده

۱-۳-۳. ایرانداک

- ثبت نام در وبگاه <http://sabt.irandoc.ac.ir>
- دریافت رمز عبور از طریق ایمیل شخصی
- تکمیل فرم ثبت اطلاعات پایان نامه / رساله در ایرانداک
- ارسال فایل پایان نامه / رساله در قالب WORD و PDF از صفحه آغازین تا آخرین صفحه و دریافت کد رهگیری از طریق ایمیل شخصی

پس از ثبت اطلاعات و دریافت کد رهگیری که دانشجو انجام می دهد، فایل های ارسال شده ابتدا به تأیید کارشناسان ایرانداک می رسد و سپس امکان تأیید توسط دانشگاه وجود دارد. تأیید ایرانداک بین سه تا چهار روز کاری زمان نیاز دارد. چنانچه ایرانداک فایل ها را نپذیرد، دانشجو باید فایل های قبل پذیرش را بارگذاری کند. در تمام مراحل ایرانداک از طریق ایمیل به دانشجو اطلاع رسانی می نماید.

۲-۳-۳. کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد دانشگاه هنر ایران

لوح فشرده ای که به کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد دانشگاه هنر ایران تحویل می شود باید شامل موارد زیر باشد:

- صفحه آغازین تا آخرین صفحه پایان نامه در قالب WORD و PDF
- صفحه عنوان فارسی به صورت مجزا در قالب PDF
- صفحه عنوان انگلیسی به صورت مجزا در قالب PDF
- چکیده فارسی به صورت مجزا در قالب PDF
- چکیده انگلیسی به صورت مجزا در قالب PDF
- فهرست مطالب به صورت مجزا در قالب PDF
- فهرست منابع به صورت مجزا در قالب PDF

نام، کد رهگیری، و رشته تحصیلی باید بر روی لوح فشرده نوشته شود. رنگ زمینه لوح فشرده باید سفید باشد. دانشجو باید به بخش مرجع کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد مراجعه کند و کد رهگیری و پذیرش از ایرلنداک را به کتابدار بخش مرجع ارائه دهد.

پیوست‌ها

پیوست ۱: صفحه‌عنوان فارسی و انگلیسی

پیوست ۲: اظهارنامه اصالت اثر

پیوست ۱: صفحه عنوان فارسی و انگلیسی

صفحه عنوان فارسی و انگلیسی برای پایان نامه های کارشناسی ارشد و رساله های دکتری دقیقاً مطابق آنچه در دو صفحه بعد آمده است، تنظیم شود.

توجه: در جاهایی که علامت کروشه آمده است، اطلاعات خواسته شده وارد و کروشه ها حذف شود.

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

[نام دانشکده]

پایان نامه تحصیلی جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد
[نام رشته]

[عنوان پایان نامه]

استاد راهنما:

[نام استاد راهنما]

عنوان بخش عملی: (در صورت وجود)

[عنوان بخش عملی در صورت وجود]

استاد راهنمای بخش عملی: (در صورت وجود)

[نام استاد راهنمای بخش عملی]

استاد مشاور: (در صورت وجود)

[نام استاد مشاور]

تحقیق و نگارش:

[نام دانشجو]

[ماه و سال دفاع]

Ministry of Science, Research & Technology

Iran University of Art
[Faculty name]

[Thesis Title]

Supervisor:

[Supervisor's Name]

Practical Project Title: (if applicable)

[Practical Project Title] (if applicable)

Practical Project Supervisor: (if applicable)

[Practical Project Supervisor's Name]

Adviser: (if applicable)

[Adviser's Name]

A Thesis Submitted to Graduate Studies Office in Partial Fulfillment
of the Requirements for the Degree of Master of Arts in
[the name of discipline]

By: **[Author's Name]**

[Month and Year]

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

[نام دانشکده]

پایان نامه تحصیلی جهت اخذ درجه دکتری
[نام رشته]

[عنوان رساله]

استاد راهنما:

[نام استاد راهنما]

استاد راهنمای دوم: (در صورت وجود)

[نام استاد راهنمای دوم]

استاد مشاور: (در صورت وجود)

[نام استاد مشاور]

استاد مشاور دوم: (در صورت وجود)

[نام استاد مشاور دوم]

تحقیق و نگارش:

[نام دانشجو]

[ماه و سال دفاع]

Ministry of Science, Research & Technology

Iran University of Art
[Faculty name]

[Thesis Title]

Supervisor:

[Supervisor's Name]

Second Supervisor: (if applicable)

[Second Supervisor's Name]

Adviser: (if applicable)

[Adviser's Name]

Second Adviser: (if applicable)

[Second Adviser's Name]

A Thesis Submitted to Graduate Studies Office
in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of PhD in
[the name of discipline]

By: **[Author's Name]**

[Month and Year]

پیوست ۲: اظهارنامه اصالت اثر

اظهارنامه اصالت اثر مطابق متن زیر در پایان نامه / رساله قرار می گیرد:

اظهارنامه اصالت اثر

اینجانب دانش آموخته مقطع رشته پدیدآور
پایان نامه / رساله با عنوان اعلام می دارم که تمام این
پایان نامه / رساله و کلیه اجزای مربوط به آن حاصل پژوهش اینجانب است و درستی و اصالت محتوای آن را تصدیق
می کنم. برداشت و استفاده از هرگونه منبع نوشتاری، تصویری، رسانه ای، و شفاهی، منتشر شده یا نشده، از پدیدآورندگان
حقیقی یا حقوقی، به زبان فارسی یا غیرفارسی، با امانتداری انجام و منبع و مأخذ مربوط به شیوه علمی ذکر شده است. کلیه
مفاد سند «راهنمای استفاده از ابزار هوش مصنوعی در پژوهش» (وزارت علوم، تحقیقات و فناوری) ناظر به استفاده از
ابزارهای هوش مصنوعی و شفاف سازی آن در این پژوهش رعایت شده است.
چنانچه خلاف موارد فوق اثبات گردد، مسئولیت آن مستقیماً بر عهده اینجانب است و دانشگاه می تواند مطابق قوانین و
مقررات اقدام نماید.

تاریخ و امضا: